

АННОТАЦИЯ
диссертации на соискание степени доктора философии (PhD)
по специальности 6D050700 – Менеджмент

ЖУМАБЕКОВА МАДИНА БОЛАТОВНА

Тема: «Совершенствование менеджмента банковской деятельности в современных условиях развития экономики Казахстана (на примере банков второго уровня)»

Актуальность темы диссертационного исследования. На современном этапе развития экономики Казахстана, в условиях кризиса повышается значение менеджмента банковской деятельности. Грамотный менеджмент является основой успеха любого предприятия, так как от него зависят процессы выполнения управленческих решений всеми сотрудниками организации.

Актуальность совершенствования менеджмента банковской деятельности в современных условиях развития экономики Казахстана обосновывается необходимостью повышения эффективности менеджмента, включая повышение производительности труда менеджеров в этой сфере в целях интенсификации производственно-хозяйственной деятельности банковской системы. Рост эффективности менеджмента банковской деятельности в современных условиях предполагает определение и достижение оптимальных критериев, сопоставление с которыми даст возможность повышению его эффективности на базе внедрения новых способов организации и планирования банковской деятельности для развития экономики Казахстана.

Цель исследования заключается в обосновании теоретических основ развития менеджмента и разработка научно-обоснованных рекомендаций по его совершенствованию в банковской сфере.

Задачи исследования:

- исследовать развитие менеджмента в рамках современных понятий и методологических подходов, более полно раскрыть его содержание и экономическую природу;
- выявить и обосновать специфические особенности менеджмента, обуславливающие основные характеристики банков второго уровня;
- предложить методические подходы к оценке эффективности менеджмента в банковской системе;
- разработать модель развития менеджмента и механизм ее применения, позволяющие наиболее полно реализовать экономические интересы банков второго уровня.

Предметом исследования являются экономические и организационные отношения, складывающиеся в процессе управления банковской деятельностью.

Объектом исследования является система менеджмента банков второго уровня Казахстана.

Методы исследования. В качестве основных методов исследования использованы эмпирические, статистические методы, системно-структурный и факторный анализы, экономико-математическое моделирование. Методологическую основу исследования составили труды отечественных и зарубежных ученых в сфере менеджмента банковской системы.

Научная новизна исследования:

- из исследования теоретико-методологических основ менеджмента банковской деятельности предложена авторская трактовка понятия - совершенствование менеджмента банков второго уровня в современных условиях;

- выработаны методологические подходы к критериальной оценке эффективности управления персоналом;

- разработаны теоретико-методические положения комплексной оценки эффективности менеджмента банков второго уровня;

- предложены рекомендации по совершенствованию и развитию модели менеджмента банковской деятельности в банках второго уровня.

Положения, выносимые на защиту:

- авторская трактовка понятия - совершенствование менеджмента банков второго уровня в современных условиях;

- особенности менеджмента банковской деятельности в условиях кризиса и неопределенности;

- теоретико-методические подходы к разработке критериального подхода к оценке управления персоналом в банках второго уровня, включая комплексную оценку эффективности менеджмента в банковской деятельности;

- пути совершенствования и развития менеджмента в банках второго уровня на современном этапе развития экономики Казахстана.

Теоретическая значимость исследования. Современные условия развития экономики Казахстана требуют реализации новых подходов в системе управления банковской деятельностью, включая банки второго уровня. Разработанные теоретико-методологические подходы к исследованию проблемы совершенствования менеджмента для банков второго уровня несут определенную теоретическую значимость в развитии современного менеджмента финансово-кредитных организаций, включая следующее:

- особенности менеджмента банковской деятельности в условиях кризиса и неопределенности;

- теоретико-методические подходы к разработке критериального подхода к оценке управления персоналом в банках второго уровня;

- теоретические подходы к развитию проблемы комплексной оценки эффективности менеджмента в банковской деятельности;

- методология совершенствования и развития менеджмента в банках второго уровня на современном этапе развития экономики Казахстана.

Практическая значимость диссертационного исследования. Методологические выводы и предложения, представленные в диссертации, могут быть использованы в качестве рекомендаций по дальнейшему реформированию и развитию банков второго уровня, которые будут

способствовать реализации Концепции развития финансового сектора Республики Казахстан до 2030 года, утвержденной Постановлением Правительства Республики Казахстан от 27 августа 2014 года № 954, а также государственных программ, ориентированных на повышение эффективности деятельности банковской системы.

Методические подходы к оценке эффективности менеджмента позволяют обосновать приоритеты управления для банков второго уровня в условиях кризиса и в посткризисный период. Предлагаемые направления и модель менеджмента по совершенствованию и развитию банковской деятельности могут быть рекомендованы к использованию для разработки планов, стратегий, программных документов долгосрочного развития банков второго уровня в современных условиях развития экономики Казахстана.

Результаты диссертационной работы были рекомендованы в АО «Цесна Банк», в качестве перспективного использования в деятельности банка.

**6D050700 – Менеджмент мамандығы бойынша
философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертацияға
АҢДАТПА**

ЖУМАБЕКОВА МАДИНА БОЛАТОВНА

**Тақырыбы: «Қазақстан экономикасы дамуының қазіргі жағдайындағы
банк қызметі менеджментінің жетілдірілуі (екінші деңгейдегі банктер
мысалында)»**

Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі.

Қазақстан экономикасының қазіргі даму кезеңінде, дағдарыс жағдайында банк қызметі менеджментінің маңызы арта түсті. Сауатты менеджмент кез келген өнеркәсіп табысының негізі болып табылады, өйткені оған барлық мекеме қызметкерлерімен басқару шешімдерінің орындалу процесстері байланысты.

Қазақстан экономикасының қазіргі жағдайындағы банк қызметінің менеджментін жетілдірудің өзектілігі менеджмент тиімділігін арттыру қажеттілігімен негізделеді, соның ішінде банк жүйесіндегі өндірістік-шаруашылық қызметін қарқындату мақсатында бұл салада менеджерлер еңбегінің өнімділігін арттыру. Қазіргі жағдайдағы банк қызметі менеджментінің тиімділігінің артуы Қазақстан экономикасының дамуы үшін банк қызметін жобалау және ұйымдастырудың жаңа тәсілдерін енгізу негізінде оның тиімділігін арттыру мүмкіндігін беретін салыстыру оптималды критерийлерді анықтауды және қол жеткізуді жобалайды.

Зерттеудің мақсаты менеджмент дамуының теориялық негізі негіздемесінде жасалады және банк саласында оның жетілдірілуіне қатысты ғылыми тұрғыда негізделген ұсыныстарды әзірлеу.

Зерттеудің мақсаттары:

- Қазіргі ұғымдар және әдістемелік тәсілдердің шеңберінде менеджмент дамуын зерттеу, оның мазмұнын және экономикалық түп негізін толығымен ашу;
- Екінші деңгейдегі банктердің негізгі сипаттамаларын анықтайтын менеджменттің спецификалық ерекшеліктерін айқындау және негіздеу;
- Банк жүйесіндегі менеджменттің тиімділігін бағалауда әдістемелік тәсілдерді ұсыну;
- Екінші деңгейдегі банктердің экономикалық мүдделерін толықтай жүзеге асыруға мүмкіндік беретін менеджмент дамуының моделін және оны қолдану механизмін әзірлеу.

Зерттеудің пәні болып банк қызметін басқару барысында пайда болатын экономикалық және ұйымдастырушылық қатынастар.

Зерттеудің нысаны болып Қазақстанның екінші деңгейдегі банк менеджментінің жүйесі.

Зерттеу тәсілдері. Зерттеудің негізгі тәсілдері ретінде эмпирикалық, статистикалық тәсілдер, жүйелі-құрылымдық және факторлық талдамалар,

экономикалық және математикалық үлгілеу қолданылды. Зерттеудің әдістемелік негізін банк жүйесіндегі менеджмент саласындағы отандық және шетел ғалымдарының еңбектері құрады.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы:

- Банк қызметі менеджментінің теориялық және әдістемелік негіздерін зерттеуден – қазіргі жағдайдағы екінші деңгейдегі банк менеджментінің жетілдірілуі ұғымының авторлық түсіндірмесі ұсынылды;
- Қызметкерлерді басқару тиімділігін критериялды бағалауында әдістемелік тәсілдер жасалды;
- Екінші деңгейдегі банк менеджментінің тиімділігін кешенді бағалаудың теориялық және әдістемелік ережелері әзірленді;
- Екінші деңгейдегі банктердің банк қызметі менеджментінің моделін жетілдіру және дамыту бойынша ұсыныстар ұсынылды.

Қорғауда көтерілетін жағдайлар:

- Қазіргі жағдайдағы екінші деңгейдегі банк менеджментінің жетілдірілуі – ұғымының авторлық түсіндірмесі;
- Белгісіздік және дағдарыс жағдайындағы банк қызметі менеджментінің ерекшеліктері;
- Банк қызметіндегі менеджмент тиімділігін кешенді бағалауды қосқандағы екінші деңгейдегі банктерде қызметкерлерді басқаруды бағалауға критериялды тәсілді бағалауға теориялық және әдістемелік тәсілдер;
- Қазақстан экономикасы дамуының қазіргі кезеңіндегі екінші деңгейдегі банк менеджментінің жетілдірілу және даму жолдары.

Зерттеудің теориялық маңыздылығы. Қазақстан экономикасы дамуының қазіргі жағдайлары банк қызметін басқару жүйесіндегі жаңа тәсілдемелерді талап етеді, соның ішінде екінші деңгейлі банктер. Екінші деңгейдегі банктер үшін менеджментті жетілдіру мәселесін зерттеуге қатысты жетілдірілген теориялық және теориялық-әдістемелік тәсілдемелер қаржы-кредит мекемелерінің қазіргі менеджмент дамуындағы нақты теориялық маңыздылығына ие, соның ішінде:

- белгісіздік және дағдарыс жағдайындағы банк қызметі менеджментінің ерекшеліктері;
- екінші деңгейлі банктердің қызметкерлерін басқаруды бағалауға қатысты критериялды тәсілдемені әзірлеуге қатысты теориялық-методологиялық тәсілдемелер;
- банк қызметіндегі менеджмент тиімділігін кешенді бағалаудың мәселелерін дамытуға қатысты теориялық тәсілдемелер;
- Қазақстан экономикасы дамуының қазіргі кезеңіндегі екінші деңгейдегі банктердегі менеджменттің даму және жетілдіру методологиясы.

Диссертациялық зерттеудің практикалық маңыздылығы. Диссертацияда көрсетілген әдістемелік қорытындылар мен ұсыныстар 2014 жылдың 27 тамызында Қазақстан Республикасы Үкіметінің # 954 Қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының қаржы секторының даму Концепциясын 2030 жылға дейін, сонымен қатар банк жүйесі қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталған мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге

асыруда жағдай жасайтын екінші деңгейдегі банктерді алдағы реформалау және дамытуға қатысты ұсыныстар ретінде қолданыла алады.

Менеджмент тиімділігін бағалаудағы әдістемелік тәсілдер дағдарыс жағдайында және дағдарыстан кейінгі кезеңде екінші деңгейдегі банктер үшін басқару артықшылықтарын негіздеуге мүмкіндік береді. Банк қызметін жетілдіру және дамытуға қатысты менеджменттің ұсынылған бағыттары мен үлгісі Қазақстан экономикасы дамуының қазіргі жағдайындағы екінші деңгейдегі банктердің ұзақ мерзімді дамуының бағдарламалық құжаттарын, стратегияларын, жоспарларын әзірлеу үшін пайдалануға ұсыныла алады.

Диссертациялық жұмыстың нәтижелері банк қызметінде перспективалық қолдану ретінде «Цесна Банк» АҚ-на ұсынылды.

ANNOTATION
of the dissertation for competition of a doctor of philosophy degree (PhD)
by specialty 6D050700 – Management

ZHUMABEKOVA MADINA BOLATOVNA

Theme: «The development of management of banking business in modern conditions of development of the economy of Kazakhstan (an example of second-tier banks)»

Relevance of theme of the dissertation research.

On the modern stage of development of the economy of Kazakhstan, in conditions of crisis the value of management of banking business increases. The intelligent management is the basis of success of any enterprise, as long as the processes of execution of managerial decisions by all corporate staff depends of it.

The relevance of management development of banking business in modern conditions of development of the economy of Kazakhstan is settled on the necessity of increasing of effectiveness of management, including the increase of labour productivity of managers in this sphere for purposes of intensification of production and economic activity of banking system. The growth of the effectiveness of management of banking business in modern conditions considers the designation and achievement of optimal criterions, the correlation which between them will make it possible to improve its efficiency on the basis of introduction of new methods of the organization and planning of banking business for the development of the economy of Kazakhstan.

The purpose of the research involves grounding of the theoretical basis of development of management and working out the science-based recommendations on its improvement in banking sphere.

Tasks of the research:

- to analyze the development of management within the bounds of modern concepts and methodological approaches, make better unfold its content and economic theory;

- to find out and prove the specific features of management, determining the main characteristics of the second tier banks;

- to offer the methodical approaches to the performance evaluation of management in banking system;

- to work out the model of development of management and scheme of its use, which permit more completely realize the economic interests of the second tier banks.

The subject of the research is the economic and organizational relations, unfolding in the process of management of banking business.

The object of the research is the system of management of the second tier bank of Kazakhstan.

The methods of research. As the main methods of research are used the empirical, statistic methods, system-structure and factor analysis, economic and

mathematical modelling. The methodological base of the research composes the works of domestic and foreign scientists in management sphere of bank system.

Scientific novelty of the research:

- from the research of the theoretical and methodological basis of management of banking business the author's version of concept is offered – the development of management of the second tier banks in modern conditions;
- the methodological approaches to the criterial evaluation of effectiveness of human resources management have been developed;
- the theoretical and methodological points of complex evaluation of effectiveness of management of the second tier banks have been worked out;
- the recommendations on improvement and development of the model of management of banking business in the second tier banks have been offered.

The points, bringing to defence:

- the author's version of concept - the development of management of the second-tier-banks in modern conditions;
- the peculiarities of management of banking business in conditions of crisis and indefiniteness;
- the theoretical and methodological approaches to working out of the criterial approach for evaluation of human resources management in the second-tier-banks, including the complex evaluation of effectiveness of management in banking business;
- the ways of improvement and development of management in the second tier banks in the modern stage of development of the economy of Kazakhstan.

The theoretical importance of the research. The modern conditions of development of the economy of Kazakhstan require the realization of new approaches in the system of management of banking business, including the second-tier-banks.

The formulated theoretical and methodological approaches to the research of the problem of improvement of management for the second-tier-banks carry the determined theoretical importance in the development of the modern management of financial and credit organizations, including the follows:

- the peculiarities of management of banking business in conditions of crisis and indefiniteness;
- the theoretical and methodological approaches to the working out of criterial approach to the evaluation of human resources management in the second-tier-banks;
- the theoretical approaches to the progress of the problem of complex evaluation of effectiveness of management in banking business;
- the methodology of improvement and development of management in the second-tier-banks on the modern stage of development of the economy of Kazakhstan.

The practical importance of the dissertation research. The methodological conclusions and offers, represented in dissertation, could be used as the recommendations for further reforming and development of the second tier banks, which will assist of the realization of the Conception of development of financial sector of the Republic of Kazakhstan till 2030, approved by the Decision of Government of the Republic of Kazakhstan dated of 27th of January 2014 No. 954, as

well as the state programs, oriented on increasing of effectiveness of the activity of bank system.

The methodological approaches to the evaluation of effectiveness of management allows to prove the priorities of management for the second tier banks in conditions of crisis and in post crisis period. The offered directions and the model of management on improvement and development of banking business could be recommended to be used for working out of the plans, strategies, program documents of long-term development of the second tier banks in modern conditions of development of the economy of Kazakhstan.

The results of the dissertation work have been recommended to “Tsesna bank” JSC, as the perspective use in the activity of the bank.